

Til Helse- og omsorgsdepartementet
:

Vår ref.:
BJ

Deres ref.:

Dato:
30.09.2024

Høringsinnspill – krav om bakgrunnssjekk av personell i kritiske stillinger og funksjoner i helse- og omsorgssektoren

Tekna er fagforeningen for 110 000 naturvitere, teknologer og studenter. Våre medlemmer har høyere utdanning og representerer viktige kunnskapsmiljøer i Norge.

Mange av Teknas tillitsvalgte og medlemmer som jobber i helse- og omsorgssektoren, både i statlig og kommunal sektor, jobber med store datasett i en eller annen form. Dette gjelder også som konsulenter og forskere som ikke er ansatte i helseforetakene eller forvaltningen.

Vi takker for muligheten til å gi innspill til lovforslaget, og vi vil spesielt takke for at seniorrådgiver Mona Dalsaune kunne delta på vårt innspillsmøte med våre medlemmer og tillitsvalgte. Det ble satt stor pris på.

Tekna vil understreke at vi forstår behovet for økt kontroll gitt den sikkerhetspolitiske situasjonen. Tekna kan derfor stille seg bak tiltak som reduserer risiko for at fremmede makter eller andre som ikke vil landet vel, kan gjøre stor skade eller true helse- og omsorgstjenestens evne til å ivareta sine oppgaver.

Tekna mener imidlertid at det er en rekke spørsmål som krever avklaring før man ber Stortinget om hjemmel i tråd med dette lovforslaget. Det bør problematiseres om lovhjemmelen gir for vide fullmakter for regjeringens forskriftsarbeid, uten at det foreligger en bedre beskrivelse av hva som tenkes å komme i forskriftene.

Standardiserte ROS-vurderinger

Det å foreta risiko- og sårbarhetsvurderinger (ROS-vurderinger) knyttet til nasjonale sikkerhetsinteresser er et krevende landskap, og Tekna erfarer at det er ulike tilnærminger til dette i ulike sektorer. Det er ulik praksis og ulike erfaringer i de ulike sektordepartementene knyttet til ROS-vurderinger. Lovforslaget gir Helse- og omsorgsdepartementet hjemmel til å kreve bakgrunnssjekk etter en slik vurdering. Krav om bakgrunnssjekk vil også komme fra flere andre departementer. Det vil derfor være behov for mer standardisering av vurderingene på tvers av sektordepartementenes ansvarsområder.

Tekna ber om en redegjørelse av om det vurderes å lage tverrdepartementale standarder for å få en enhetlig praksis for sektordepartementenes ROS-vurderinger.

Ivaretagelse av rettssikkerheten

Det fremgår av høringsnotatet at «forslaget omfatter både rekrutteringssituasjoner og situasjoner hvor personellet vil miste tilgangen etter å ha tiltrådt stillingen. Konsekvensen og den videre prosessen vil være ulike i de to typetilfellene. I det første tilfellet vil vedkommende normalt ikke kunne ansettes, i det andre tilfelle må det vurderes andre oppgaver for vedkommende eller eventuelt oppsigelse hvis det ikke er mulig å finne annet passende arbeid.»

Tekna vil understreke at konsekvensen for arbeidstakere som ikke blir godkjent etter en bakgrunnssjekk er faktisk yrkesforbud i en del stillinger, og det er derfor svært viktig at rettssikkerhet blir ivarettatt. Det betyr at det tilligger arbeidsgiver et stort ansvar i å gjøre kompetente vurderinger. Det er ikke mulig for den berørte å etterprøve eller klage på vurderingen som er gjort, det er kun mulighet til å påklage at man er gjenstand for en bakgrunnssjekk.

Vi ber departementet redegjøre for hvordan man skal ruste og sikre at de ulike forvaltningsorganene og virksomhetene har kompetanse og kapasitet til å gjøre slike svært krevende vurderinger.

Øvrige forhold som departementet bes om å redegjøre for

Vi vil nedenfor reise spørsmål som vi håper departementet vil redegjøre for i proposisjonen som sendes til Stortinget.

Vi mener det ikke er tilstrekkelig å henvise til at det skal lages forskrifter uten at innholdet i disse blir nærmere definert i proposisjonen og uten at det foreligger en bredere konsekvensanalyse av forslaget knyttet til rettssikkerhet for arbeidstakere i behandling av deres saker.

Vi etterlyser videre en indikasjon på omfanget av pålegg om bakgrunnssjekk, og vi ber spesielt om at det ses nærmere på konsekvenser for forskningen, herunder internasjonalt forskningssamarbeid.

Tekna vil også vise til at forslaget kan ha store konsekvenser for muligheten til å rekruttere og beholde ansatte med spisskompetanse og i nøkkelroller som er avgjørende for at vi har systemer som sikrer at vi kan levere nødvendige omsorgs- og helsetjenester til befolkningen. Det må redegjøres for hvordan man eventuelt tenker å møte en situasjon med mangel på kompetent arbeidskraft til å utføre oppgavene.

Hvilke sektorer vil bli omfattet av lovkravet?

Tekna etterspør en beskrivelse av hvilke virksomheter, sektorer og hvilke forvaltningsnivåer som vil falle innenfor kravet om bakgrunnssjekk.

Vil eksempelvis lovendringen gjelde kommunene, UH-sektoren og instituttene? Hvor langt ned i verdikjedene vil dette gjelde og hvordan vil dette berøre eksempelvis datadeling med EU-land?

Det kunne vært opplysende hvis departementet i proposisjonen viste til konkrete eksempler på ulike sektors behov for bakgrunnssjekk og hvilke problemer man vil løse gjennom en slik bakgrunnssjekk.

Tekna ber departementet redegjøre for hvilke sektorer som vil bli berørt av lovkravet om bakgrunnssjekk.

Avgrensninger opp mot sikkerhetslov og kriterier for vurdering av skjermingsverdig/ikke skjermingsverdig

I høringsdokumentet trekkes frem at det er behov for hjemmel til å kunne stille krav til bakgrunnssjekk utover det som følger av Sikkerhetsloven. Dette gjelder personell knyttet til objekter og informasjonssystemer som ikke inneholder sikkerhetsgradert informasjon og ikke er utpekt som skjermingsverdig objekt, infrastruktur eller verdier.

Det vises til sikkerhetslovens definisjon av hva som er skjermingsverdig:

*[...] Objekter og infrastruktur er skjermingsverdige dersom det **enten kan skade grunnleggende nasjonale funksjoner** om de får redusert funksjonalitet eller blir utsatt for skadeverk, ødeleggelse eller rettsstridig overtakelse, **eller kan skade nasjonale sikkerhetsinteresser** på annen måte, jf. § 7-1.*

I høringsnotatet defineres virkeområde for dette lovforslaget:

[...] Forslagets virkeområde er personell i roller med stor og utvidet tilgang til helsedata som kan være av interesse for en trusselutøver, og hvor personell alene eller sammen med andre kan gjøre stor skade og kunne true helse- og omsorgstjenestens evne til å ivareta sine oppgaver. Det gjelder personell med tekniske tilganger til data i et stort omfang, med mulighet til å se hele eller store deler av databaser, ikke bare enkelttoppslag. Det kan gjelde personell som arbeider med tilgangsstyring av prioriterte tilganger, personell som arbeider med kjernenettverk, sentrale virtualiseringsprosesser og sentral databaseinfrastruktur, dataanalytikere med store tilgangsrettigheter, databaseadministratorer for større databaser, sikkerhetsledere, sikkerhetsanalytikere, dokumentasjonsforvaltere mv.

Dette er tilganger som gjør at personellet kan opparbeide seg dyp og omfattende kunnskap om virksomhetskritisk informasjon over tid, herunder informasjon om tekniske og organisatoriske sårbarheter, anbudsdokumenter, store mengder med logginformasjon, tilgang til å se hva ansatte gjør på sine pc'er eller tilgang til andre ansattes e-poster. Det vil også kunne være tekniske tilganger til nasjonalt kritisk infrastruktur som ikke er underlagt sikkerhetsloven. Det vil imidlertid også kunne omfatte utviklere av kritiske løsninger, som gjennom tilsiktede handlinger kan legge inn ondsinnet kode/bakdør, og som om det settes i produksjon og misbrukes, kan volde stor skade. Dette vil også kunne gjelde forskere med tilgang til denne type datasett. I lovforslaget er dette beskrevet som en «bred» tilgang. Dette vil også kunne omfatte forskere og annen sekundærbruk, med tilgang til store datasett med person- og helseopplysninger eller informasjonssystemer hvor det behandles store aggregerte datamengder med person- og helseopplysninger.

Hvis man gjennom sin jobb i disse systemene/databasene, som ikke er skjermingsverdige og som faller utenfor sikkerhetslovens virkeområde, kan gjøre så stor skade at man setter nasjonens og befolkningens sikkerhet i fare, vil det ikke da være snakk om skjermingsverdige objekter som heller bør underlegges sikkerhetsloven?

Hvis det ikke er skjermingsverdig, men allikevel skal ilegges samme kontroll som under sikkerhetsloven, hva er begrunnelse for at systemene/databasene ikke er skjermingsverdige?

Kan departementet nevne eksempler på et slikt system/database?

Kan det gis et eksempel på tilsiktede skadelige handlinger som kan utføres og hva man tenker konsekvensene av disse skadelige handlinger vil være i et system som ikke er underlagt sikkerhetslovens virkeområde?

Tekna ber om at man i proposisjonen redegjør for hvordan man har vurdert hva som skal falle innenfor sikkerhetslovens virkeområde, og hvorfor man ikke har underlagt sikkerhetsloven systemer med omfattende data som kan misbrukes og skades på en måte som truer helse- og

omsorgstjenestenes evne til å ivareta sine oppgaver, systemer som her vil kreve bakgrunnssjekk av ansatte.

Tekna viser til at man i Sikkerhetsloven har et laveste nivå kalt *Autorisasjon til begrenset*. Arbeidsgiver skal da ha en autorisasjonsansvarlig som tar vurderingen om deres ansatte kan autoriseres til begrenset. Er man i tvil tar man gjerne kontakt med sikkerhetsmyndighetene, eller man avslår uten videre begrunnelse. Det er ikke sikkerhetsmyndighetene som vurderer dette, men arbeidsgiver, på lik linje med det lovforslaget vi har her.

Det er behov for å se på om forslaget her bidrar til å lage et helt nytt regime for bakgrunnssjekk **utenfor** sikkerhetsloven, hvor lokal arbeidsgiver har ansvaret, når man da allerede har et system for autorisasjon **innenfor** sikkerhetsloven med autorisasjonssamtale og som fremstår som enklere å håndtere enn det som indikeres i dette lovforslaget.

Tekna mener departementet bør vurdere om det kunne være hensiktsmessig i disse grensetilfellene vi her snakker om, å følge de samme reglene som ved autorisasjon innenfor sikkerhetsloven.

Vurdering av kompetansemangel og kapasitetsutfordringer

Departementet skriver følgende om hvem som kan bli pålagt bakgrunnssjekk:

[...] Det gjelder personell med tekniske tilganger til data i et stort omfang, med mulighet til å se hele eller store deler av databaser, ikke bare enkelttoppslag. Det kan gjelde personell som arbeider med tilgangsstyring av prioriterte tilganger, personell som arbeider med kjernenettverk, sentrale virtualiseringsprosesser og sentral databaseinfrastruktur, dataanalytikere med store tilgangsrettigheter, databaseadministratorer for større databaser, sikkerhetsledere, sikkerhetsanalytikere, dokumentasjonsforvaltere mv.

Som tidligere omtalt er det uklart for oss hvilke sektorer bakgrunnskontrollen vil omfatte, og hvor langt ut i verdikjeden den vil gjelde. Med denne usikkerheten er vi derfor opptatt av om departementet har gjort en konsekvensvurdering av omfanget av hvor mange som i dag innehar stillinger som vil kreve bakgrunnssjekk og hvor sårbart det vil være om en større andel ikke vil kunne fortsette i sine stillinger.

De spesialistene innen IT og teknologi som vil og kan jobbe med slike større systemer, er i dag i en rekke tilfeller fra andre land.

Tekna mener departementet må beskrive et anslag på omfanget av antallet som vil bli rammet av lovkravet.

Det er en utfordring at vi i Norge ikke klarer å rekruttere og utdanne tilstrekkelig med klarerbare kandidater til de ovennevnte stillingene. Det vil kunne være en fare for at lovforslaget vil bidra til at vi ikke lenger har tilgang på nødvendig kompetanse for å drifte og utvikle disse systemene hvis mange ikke består bakgrunnssjekken eller vil bli tatt i betraktning i det hele tatt ved ansettelse.

Tekna etterlyser en konsekvensvurdering av at lovforslaget kan bidra til at vi ikke lenger har tilgang på nødvendig kompetanse.

Klareringsmyndighetenes kapasitet er svært dårlig i dag. Det er allerede inntil halvannet års ventetid på klagebehandling av klarering¹. Å utføre bakgrunnssjekk krever solid erfaring og kompetanse, og det vil være nødvendig med god veiledning og opplæring, en oppgave som naturlig vil tilfalle sivil klareretsmyndighet, NSM og deres underliggende organer.

Tekna mener det må fremgå av lovforslaget hvor man skal hente veiledning til å foreta bakgrunnssjekken, og omtale hvordan denne instansen skal sikres tilstrekkelig kapasitet til å bistå uten at dette går utover eksisterende oppgaver.

Konsekvenser for forskningen

Norske forskere og forskningsinstitusjoner deltar i en rekke større og langvarige nasjonale og internasjonale forsknings- og utviklingssamarbeid hvor store sett med helsedata inngår.

Deltakelsen er av to hovedtyper:

- 1) utvikling og drift av infrastruktur for å trygge/sikre lagring og deling av data og
- 2) forskningssamarbeid om analyser av data.

Begge disse typer deltakelse vil kunne bli påvirket av lovforslag og forskrifter, både med hensyn på bakgrunnssjekk av personer involvert, men også knyttet til deling av data.

Norge tar sikte på å utnytte vår tilgang på helsedata for å ta ledelse i utviklingen av nye helsenæringer og ivareta behovet for gode helsetjenester. Slik utvikling skjer gjennom forskning og gjerne i større forskningssamarbeid. Vi ser allerede nå at eksportkontrollforskriften påvirker våre muligheter til å hente hjem EU-midler, og bidrar til begrensninger i det internasjonale samarbeidet m.m., ved at sammensetningen av forskerteam må bestå av personer som ikke trenger klarering for å unngå lang ventetid på klarering.

Ett eksempel på hvor det bedrives svært viktig forskningssamarbeid internasjonalt, basert på genetiske og genomiske data hvor deling av data over landegrenser er en forutsetning, er EUs ESFRI infrastruktur for bioinformatikk, kalt ELIXIR.

En viktig del av Norges deltakelse i ELIXIR omhandler nettopp store datasett av genetiske og genomiske data fra personer/pasienter, i all hovedsak knyttet til ulike typer sykdom. ELIXIR Norge og UiO's IT-avdelings TSD-team (Tjenester

---

¹ <https://www.khrono.no/venter-15-ar-for-a-fa-svar-i-saker-om-eksportkontroll-ny-etat-lover-bedring/896296>
[Staten bruker over 19 måneder på å behandle klager på sikkerhetsklarering \(dagensperspektiv.no\)](https://www.dagensperspektiv.no/nyheter/2019/03/19-stat-19-ma-neder-pa-a-behandle-klager-pa-sikkerhetsklarering/)

for sensitive data) har utviklet sikre systemet for lagring og deling av genetiske og genomiske data ved såkalt føderasjon. I Norge skjer dette innenfor rammen av NorTRE (Norwegian Trusted Research Environments). Helt konkret har ELIXIR i 2024 etablert et Federated European Genome-phenome Archive (FEGA)-nettverk som muliggjør trygg/sikker deling av data, men på en slik måte at data ikke forlater Norge før etter godkjenningsprosedyre fra datakontroller. FEGA ivaretar både datasikkerhet, GDPR, og FAIR-prinsippene.

Systemene som er utviklet for FEGA blir videreutviklet i det tværr-europeiske prosjektet Genomic Data Infrastructure (GDI), og vil utgjøre det teknologiske rammeverket for det store EU flaggskipsprosjektet 1+MG; 1+Million Genomes Initiative som Norge sluttet seg til via intensjonsavtale i 2018. ELIXIR har fått hovedoppgavet med å utvikle og drifte den bioinformatiske infrastrukturen for 1+MG.

Når det gjelder kildekode utviklet i andre land, er det viktig å være klar over at Norge samarbeider med andre land i Europa på flere prosjekter om å utvikle infrastruktur for å dele data på tvers av landegrensene. Infrastrukturen her er et samarbeid på tvers av landene og vi i Norge vil ikke ha oversikt over hvem som har vært med på å utvikle dette.

Deltakelse i nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid om analyser av genetiske og genomiske data utføres typisk av forskere og forskningsteam på universiteter, helseforetak og sykehus, men også offentlige institusjoner som f.eks. Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet vil kunne delta i slikt samarbeid. All forskning av denne type er allerede underlagt streng og omfattende lovgivning som regulerer etiske og personvernmessige forhold (GDPR) og vil være underlagt vurdering og godkjenning av Regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk (REK).

Denne type forskningssamarbeid vil kunne bli sterkt berørt av begge typer foreslåtte lovendringer, dvs. bakgrunnssjekk av personer og begrensning av deling av data.

I høringsnotatet defineres store datasett som “[...] datasett som alene eller sammen med andre datasett, sier noe om en befolkningsgruppe”. Dette er en definisjon som vil kunne omfatte det aller meste av biomedisinsk forskning på mer enn noen få personer. Det er allerede i dag krevende å benytte sensitive data grunnet eksisterende lovgivning, både nasjonal og europeisk, sammen med lokale fortolkninger av regelverket. Med den sterke utviklingen av presisjonsmedisin vil grensen mellom forskning og behandling i stadig større grad utviskes, med stadig økende sekundærbruk av data. Videre vil også bruk av KI vanskeliggjøres med denne type lovregulering, fordi sammenstilling av data er en nødvendig forutsetning for læringsprosesser ved KI. Forslaget vil derfor også på denne bakgrunn være svært inngripende for norsk forskning, og vil være til stor hinder for den frie forskning som tilstrebes. Vi mener det er behov for tydeligere definerte grenser for hva som utgjør slike sensitive

datasett, og vi mener det også er helt nødvendig å detaljere hvilke typer data som vil utløse de foreslåtte tiltak.

En del av høringen går på begrenset deling av store datasett. Det er usikkert om slik begrenset deling vil kunne føre til en svekket kvalitet på forskningen vi skal utføre. En begrenset tilgang til data vil kunne føre til mindre treffende forskning. Det er en fare for at man velger en innstramming av mengden data som registreres for å sikre muligheten til å dele. Dette har igjen konsekvenser for kvaliteten på forskningen.

Tekna mener det må foretas en konsekvensanalyse av hvordan pålegg om bakgrunnssjekk i forskningen kan påvirke vår mulighet til å drive frem verdensledende forskning av høy kvalitet.

I proposisjonen må det omtales hvem som skal vurdere hvilke innstramninger som skal gjøres, og hvem som skal gis tilgang på data til forskningsformål. Det er kommet tilbakemeldinger om at det vil være krevende for den enkelte virksomhet å foreta vurderinger av hvilke datasett som har betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser. De er ikke rigget for å kunne gjøre slik risiko- og sårbarhetsvurderinger.

Tekna mener det må redegjøres for hvordan krav om bakgrunnssjekk vil berøre forskningen, både med tanke på mottakere og brukere av data til forskning, men også de som skal dele data til bruk i forskning.

Det skal igangsettes arbeid med forskrifter som vil konkretisere og beskrive hva som ligger i definisjonen av *store sett med helsedata som har betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser*. I tillegg vil kriteriene for *iverksettelse av bakgrunnssjekk* nedfelles.

Tekna mener det i forbindelse med forskriftsarbeidet bør etableres et organ med både jurister og eksperter på helsedata og bioinformatikk, eller andre relevante fagmiljøer som bidrar til å sikre at lovgivningen ikke fører til unødvendig omfattende bakgrunnssjekk, og heller ikke begrenser deling av helsedata i et unødvendig stort omfang.

Rettsikkerhet for den enkelte arbeidstaker

Ansvar for å vurdere konkret hvilke objekter og infrastruktur som trenger beskyttelse ligger hos den enkelte virksomhet. Dette krever en solid kompetanse i ROS-vurderinger. I tillegg skal den enkelte virksomhet vurdere behovet for bakgrunnssjekk hos aktuelle medarbeidere. Dette krever tydelige og enhetlige kriterier for å vurdere behovet for bakgrunnssjekk.

Tekna ber departementet redegjøre for hvordan kan man sikre en enhetlig praksis og vurdering som gir en rettferdig og likeverdig behandling av de ansatte.

Det er en risiko for at virksomhetene legger seg på et veldig strengt/strengeste klareringsnivå for å forenkle vurderingsprosessen internt.

Tekna mener departementet må redegjøre for hvordan dette eventuelt kan slå ut for tilgang på nødvendig kompetanse og hvordan dette kan bidra til økt arbeidsbelastning på enkelte medarbeidere.

Departementet viser til at det er en risiko for ulik praksis, og arbeider med sikte på at bakgrunnssjekken over tid skal utføres av en sentral aktør.

Tekna mener denne sentrale aktøren som det planlegges at skal foreta bakgrunnssjekken, bør komme på plass før lovkravet trer i kraft for å sikre at personkontroll og rettsikkerhet blir ivaretatt.

Tekna vil også gjerne ha avklart om det er tenkt å bruke private aktører til bakgrunnssjekk.

Departementet skriver at tiltakene skal vurderes konkret for den enkelte, ut fra om det er rimelig grunn til å tvile på om personen er sikkerhetsmessig skikket. Det skal blant annet legges vekt på hjemlandets sikkerhetsmessige betydning, personens tilknytning til hjemlandet og tilknytningen til Norge. Innenfor Sikkerhetsloven er dette vurderinger som sikkerhetsmyndighetene i to instanser foretar. Departementet henviser til kriteriene i sikkerhetsloven for bakgrunnssjekken, og mener man skal legge til grunn noe av det samme her.

Det vises videre til at det skal legges vekt på forhold som er relevante for en persons pålitelighet, lojalitet og dømmekraft i forbindelse med behandling av informasjon, og man henviser her direkte til kravet i Sikkerhetsloven § 8-4 andre ledd. Også her har man en utfordring med at virksomhetene ikke kan lene seg på den erfaring og kompetanse som sikkerhetsmyndigheten har når vurderinger skal foretas.

Tekna mener departementet må redegjøre for hvordan den enkelte virksomhet skal kunne praktisere slike vurderinger uten å kunne lene seg på erfaringer og kompetanse, slik sikkerhetsmyndighetene kan.

Departementet går inn for at man kan påklage avgjørelsen om at det skal foretas bakgrunnssjekk, **men ikke utfallet av bakgrunnssjekken.**

Til sammenligning vil et vedtak fra sikkerhetsmyndighetene kunne påklages, og konsekvensen av å ikke få sikkerhetsklarering, jamfør å ikke bestå bakgrunnssjekken, vil være det samme – nemlig at arbeidsgiver vil ha grunnlag for å si deg opp.

Bakgrunnssjekk uten klageadgang vil kunne være med på å svekke rettsikkerheten til den enkelte og gjøre det vanskelig å vite om en avgjørelse er bygget på et saklig grunnlag. Hvis man samtidig sammenholder dette med at under Sikkerhetsloven er det tre profesjonelle aktører (FSA/SKM i 1. instans og NSM som klageinstans) som gjennomgår saken, har man her kun arbeidsgiver/den enkelte virksomhet å forholde seg til, både når det gjelder bakgrunnssjekk, og dessuten vurdering av oppsigelse eller manglende ansettelse.

Det fulle og hele trusselbildet vil verken ansatte eller arbeidsgiver som skal sitte med disse vurderingene få. Derfor er det svært viktig at det tas inn en klageadgang på arbeidsgivers avgjørelse, også om retningslinjene arbeidsgiver får for utføring av bakgrunnssjekk er tydelige.

Det legges opp til, som tidligere omtalt, at arbeidsgiver skal avgjøre hvem som må gjennom en bakgrunnssjekk. Dette understreker nødvendigheten av klare retningslinjer for hvordan denne utvelgelsen skal gjennomføres. Det er problematisk at arbeidsgiver både er «utvelgelsesinstans» og «avgjørelsesinstans» uten at det foreligger en ekstern klageadgang, noe som vil svekke rettssikkerheten til den enkelte betydelig.

Tekna ber om at man i proposisjonen redegjør for om den enkelte ansattes rettssikkerhet blir ivaretatt uten en klageadgang.

Det er svært viktig at retningslinjene til arbeidsgiver for utføring av bakgrunnssjekk i disse sakene er så tydelige og enhetlige at arbeidsgiver kan føle seg kompetent til å ta disse avgjørelsene. Dette er svært krevende siden det i slike vurderinger alltid vil være et rom for skjønn. Det vil også være behov for betydelig kapasitet til at bakgrunnssjekkene sikres å være i tråd med loven. Når konsekvensen er at personer kan bli sagt opp, eller ikke få en jobb de i utgangspunktet er kvalifisert til, må vi kunne garantere at rettssikkerheten vil bli ivaretatt.

Departementet mener at [...] mer generelle kriterier, med rett til å innhente og validere om det aktuelle personellet og utføre en grundigere kontroll enn det som følger av gjeldende rett, vil kunne ivareta både diskrimineringsvernet og nasjonale sikkerhetsinteresser på en bedre måte.

Tekna vil understreke betydningen av at bakgrunnssjekken må være i tråd med annen lovgivning, særlig diskrimineringslovgivningen.

Tekna ber om at det i retningslinjer til arbeidsgiver for gjennomføring av bakgrunnssjekk fremgår klart hvilke vurderinger som må tas for at avgjørelsen skal være i tråd med diskrimineringslovverket. Avgjørelsen må være saklig, nødvendig og ikke være uforholdsmessig inngripende overfor den enkelte.

Henvisningene til hva forskriftene må regulere

Det skal iverksettes et omfattende arbeid med forskrifter. Om diskrimineringsvernet blir ivaretatt, sett opp mot nasjonale sikkerhetsinteresser, vil ikke bli avklart før man ser forskriftenes innhold.

Når det gjelder forskriftsfesting av hva som er et forsvarlig sikkerhetsnivå, ber vi om at det i proposisjonen vises til hvordan departementet tenker å ramme dette inn i forskriften.

Dette gjelder også forskriftsfesting av punktene som skal etterspørres i bakgrunnssjekken. Departementet viser til at «*hvilke egenopplysninger som*

skal etterspørres, registre som skal kontrolleres, og forhold som må vurderes, må reguleres nærmere i forskrift».

Tekna mener at det i proposisjonen må defineres tydeligere rammer for forskrift og at man bør ha tydeligere beskrivelser av hva man kan forvente vil komme i forskriftene.

Økonomiske konsekvenser

Det er helt nødvendig at virksomheter som skal gjøre vurderingen knyttet til bakgrunnssjekk må få tilgang på relevant kompetanse og ha tilstrekkelig kapasitet til å løse denne oppgaven. Det vil ikke kunne gjennomføres innenfor gjeldene økonomiske rammer.

Tekna krever at det settes inn økte ressurser til å gjennomføre bakgrunnssjekk på en god og forsvarlig måte i alle virksomheter når dette eventuelt trer i kraft.

Vi ser frem til avklaringer knyttet til våre innspill i det videre arbeidet med lovforslaget.

Med vennlig hilsen

Line Henriette Holten
generalsekretær